

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 2Cdo/40/2020  
Identifikačné číslo spisu: 3116210993  
Dátum vydania rozhodnutia: 31.03.2021  
Meno a priezvisko: JUDr. Mária Trubanová  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:3116210993.1

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu N. W., bývajúceho v G., zastúpeného Mgr. Petrou Hrubovou, advokátkou, so sídlom v Ilave, Mierové námestie 93, proti žalovaným 1/ S. S., bývajúcemu v O., zastúpenému JUDr. Zuzanou Lukačovičovou, advokátkou, so sídlom v Dubnici nad Váhom, Bratislavská 354/32, 2/ KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, zastúpenej JUDr. Baltazárom Mucskom, advokátom, so sídlom v Bratislave, Vajnorská 55, o zaplatenie nemajetkovej ujmy 30.000 eur s príslušenstvom, vedenom n a Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 16C/125/2016, o dovolaní žalovaného 2 / proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 29. januára 2019 sp. zn. 27Co/160/2018, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 19. decembra 2017 č. k. 16C/125/2016-93 žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 18.000 eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť druhého žalovaného. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovaným 1/ a 2/ v rozsahu 100 %. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením čl. 15 ods. 1 Ústavy SR, § 11, § 13 ods. 1, 2, 3, § 15, § 16, § 427 ods. 1, § 428, § 441, § 442 ods. 1, § 449 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OZ“), § 2 písm. g/, § 4 ods. 1, 2 písm. a/, ods. 3, 4, § 15 ods. 1 zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 381/2001 Z.z. v platnom znení (ďalej aj „zákon č. 381/2001 Z.z.“). V odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že vychádzal z trestného rozkazu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 2T/144/2015 zo dňa 26. októbra 2015, právoplatného dňa 19. novembra 2015 (ďalej len „Trestný rozkaz“) s tým, že v zmysle § 193 Civilného sporového poriadku zákon č. 160/2015 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) je týmto viazaný. Trestným rozkazom bol žalovaný 1/ uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona s

poukazom na § 138 písm. h/ Trestného zákona v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona, keď ako vodič osobného motorového vozidla spôsobil z nedbanlivosti dopravnú nehodu, následkom ktorej zomrel syn žalobcu. Trestným rozkazom mal súd prvej inštancie za preukázanú zodpovednosť žalovaného 1/ za neoprávnený zásah do osobnostného práva neb. syna žalobcu, a to do jeho práva na ochranu telesnej integrity (životu a zdravia) a zároveň za neoprávnený zásah do osobnostného práva žalobcu, a to do jeho práva na súkromie a rodinný život s jediným synom. Uvedená zodpovednosť žalovaného 1/ je zodpovednosťou objektívnou, t. j. zodpovednosťou bez ohľadu na zavinenie, a preto na posúdenie veci nemalo vplyv to, že žalovaný 1/ nehodu v zmysle Trestného rozkazu zavinil z nedbanlivosti. Vzhľadom na uvedený záver súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný 1/ je v konaní pasívne vecne legitimovaný a ním vznesená námietka nedostatku pasívnej vecnej legitímácie s poukazom na uzavretú zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenej prevádzkou motorového vozidla č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 22. januára 2014 je nedôvodná, keďže uzavretie poistnej zmluvy žalovaného 1/ ako páchatel'a neoprávneného zásahu tejto zodpovednosti nezabavuje. Súd prvej inštancie vyhodnotil, že žalobca má nárok na náhradu nemajetkovej ujmy aj voči žalovanému 2/. Túto ujmu v zmysle § 4 ods. 2 a 4 zákona č. 381/2001 Z.z. kryje poistenie zodpovednosti za škodu, takže žalovaný 2/ je povinný nahradiť žalobcovi aj túto ujmu. Záver o tom, že v tomto konaní je žalovaný 2/ pasívne vecne legitimovaný odôvodnil argumentmi uvedenými v bodoch 50. až 68. odôvodnenia rozsudku. Súd prvej inštancie sa vysporiadal s otázkou výšky náhrady nemajetkovej ujmy, požadovanej žalobcom v celkovej výške 30.000 eur jednak podľa § 15 OZ titulom neoprávneného zásahu do práva jeho neb. syna na život a jednak titulom toho istého neoprávneného zásahu do jeho vlastného práva na súkromie a rodinný život. Pokiaľ ide o nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy titulom neoprávneného zásahu do práva jeho syna na život, je nesporné, že spôsobenie smrti človeka je zásahom do jeho práva na ochranu telesnej integrity. Ide objektívne o zásah vrcholnej intenzity, ktorý je nezvratný a nenapraviteľný, a teda je namieste bez ďalšieho konštatovať, že žiadna forma morálneho zadošťačenia v zmysle § 13 ods. 1 OZ ako prostriedku ochrany postihnutej osoby, nie je postačujúca a žalobcovi ako osobe, oprávnenej uplatňovať osobnostné právo jeho nebohého syna podľa § 15 OZ, patrí i náhrada nemajetkovej ujmy v peňazoch, ktorej účelom je zmierniť nemajetkovú ujmu poskytnutím peňažného plnenia. Pri určení výšky peňažnej náhrady za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do práva na ochranu neb. N. a žalobcu súd zohľadnil postoj žalovaného 1/ nielen v trestnom konaní, ale aj v konaní pred súdom, keď sa k zavineniu dopravnej nehody priznal, svoje správanie úprimne oľutoval, žalobcovi sa opakovane ospravedlnil a bol súdom právoplatne odsúdený v trestnom konaní. Súd prvej inštancie mal za to, že žalobcom uplatnená výška peňažnej náhrady za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do práva na ochranu telesnej integrity jeho syna a výška peňažnej náhrady za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do jeho práva na súkromie a na rodinný život v celkovej výške 30.000 eur je neprimerane vysoká, a stanovil ju na sumu 18.000 eur. Pri stanovení tejto sumy prihliadol aj na rozhodovacia činnosť iných súdov, pričom stanovil výšku nemajetkovej ujmy oproti uvedeným sumám vyššiu, nakoľko nebohý bol jediným synom žalobcu, ktorého žalobca vychovával od jeho detstva sám, žili v spoločnej domácnosti a ich vzájomný vzťah bol nadpriemerne intenzívny a vrúcny. Náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 18.000 eur, podľa názoru súdu, vzhľadom na mladý a produktívny vek žalovaného 1/, nie je príliš vysoká v tom zmysle, že by znemožnila alebo mimoriadne sťažila žalovanému 1/ jeho ďalší život.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ rozsudkom z 29. januára 2019 č. k. 27Co/160/2018-170 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti a v súvisiacej časti o náhrade trov konania potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP, žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania proti žalovaným 1/ a 2/ v rozsahu 100 %. V odôvodnení poukázal na vecne správne odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožnil. Na doplnenie jeho správnosti odvolací súd uviedol, že v posudzovanej veci súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia dal odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Odôvodnenie rozhodnutia v napadnutej časti obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, spĺňa všetky požiadavky a tvorí dostatočný podklad pre uskutočnenie prieskumu v odvolacom konaní, pričom odvolací súd nezistil, že by tieto závery boli neodôvodnené. Odvolacie námietky žalovaných 1/, 2/ smerujúce podľa nich voči nesprávnym skutkovým a právnym záverom súdu prvej inštancie, odvolací súd vyhodnotil ako neopodstatnené, bez opory v zistenom a

ustálenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie. Na základe zisteného skutkového stavu veci súd prvej inštancie dospel k právnomu záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná s tým, že súd prvej inštancie sa správne zaoberal otázkou aktívnej legitímácie žalobcu. Po tom ako dospel k záveru, že táto je v prejednávanej veci daná a nebola žalovanými 1/, 2/ v konaní spochybňovaná, zaoberal sa otázkou pasívnej legitímácie žalovaných 1/, 2/ stotožňujúc sa s konštatovaním súdu prvej inštancie, že zodpovednosť žalovaného 1/ je zodpovednosťou objektívnou, t. j. zodpovednosťou bez ohľadu na zavinenie. Uzavretie poisťnej zmluvy žalovaného 1/ ako páchatel'a neoprávneného zásahu ho tejto zodpovednosti nezbavuje, preto vznesená námietka nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 1/ nie je dôvodná. V prípade žalovaných 1/, 2/ sa jedná o pluralitu zodpovedných subjektov na náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko poškodený má nárok na náhradu nemajetkovej ujmy jednak voči zodpovednému subjektu, ktorým je v danej veci žalovaný 1/ a na totožné plnenie má súčasne nárok z iného dôvodu proti poisťovateľovi, ktorá skutočnosť sa preto prejavila aj v rozhodnutí o povinnosti ich solidárneho plnenia. K vecnej pasívnej legitímácii žalovaného 2/ v prejednávanej veci dospel rovnako ako súd prvej inštancie k záveru, že zásah do osobnostných práv žalobcu, v dôsledku ktorého utrpel psychickú ujmu, bol spôsobený prevádzkou motorového vozidla, na ktoré sa vzťahovalo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu uzatvoreného u žalovaného 2/. Niet pochybností, že povinnosť krytia poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú tretím osobám motorovými vozidlami je zabezpečená a definovaná právnou úpravou Európskej únie (rozsudok SD C-22/12 Haasová, bod 39.), a preto i v preskúmvanej veci je nutné riešiť spornú právnu otázku v súlade s komunitárnym právom (právna oblasť je harmonizovaná právom Európskej únie), čo odvolací súd odôvodnil podrobne v bodoch 25. až 29. svojho rozhodnutia a v nadväznosti na to rozviedol v bodoch 32. až 35. svojho rozhodnutia aj judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ a jeho rozhodnutia sp. zn. 6 MCdo 1/2016, 6 Cdo 143/2017, 6 Cdo 206/2017, 8 Cdo 6/2018). Žalovaní 1/, 2/ namietali vo svojom odvolaní aj výšku priznanej relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy a vytýkali súdu prvej inštancie aj nedostatočné odôvodnenie výšky priznaného nároku. K čomu odvolací súd uviedol, že zavinená smrť blízkej osoby môže vzhľadom na vzájomné úzke a pevné sociálne, morálne, citové a kultúrne väzby predstavovať vážnu nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a napĺňanie osobnosti postihnutej fyzickej osoby. Súd prvej inštancie výšku priznanej náhrady dostatočne odôvodnil a táto podľa názoru odvolacieho súdu zodpovedá povahe následkov, ktoré zasiahli do harmonického rodinného života žalobcu a jeho jediného syna. Na doplnenie správnosti dôvodov odvolací súd uviedol, že pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dôležitým aspektom aj to, aby jej výška odrážala všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti, z ktorého dôvodu je nutné použiť aj princíp proporcionality s tým, že súdy porovnávajú čiastky náhrady prisúdené v iných prípadoch, a to nielen v obdobných, ale aj v ďalších, v ktorých sa jednalo o zásah do iných osobnostných práv. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný 2/ (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého dôvodil s poukazom na § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Podľa dovolateľa konajúce súdy nesprávne právne posúdili vec a vo svojich rozsudkoch dospeli k neudržateľným právnym záverom. Dovolateľ trval na absencii jeho pasívnej vecnej legitímácie v tomto spore v súlade s platným právnym poriadkom a aplikačnou praxou najvyššieho súdu vo vzťahu k nemajetkovej ujme, resp. k jej náhrade absentuje pasívna vecná legitímácia dovolateľa ako poisťovateľa. Vo svetle teórie práva nie je možné stotožniť právo na náhradu škody a právo na náhradu nemajetkovej ujmy v prípade zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby (dotýkajúcej sa napr. zdravia) a obdobne nie je možné subsumovať nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniknutý z dôvodu neoprávneného zásahu do tzv. osobnostných práv pod pojem „škoda na zdraví“ uvedený v § 4 ods. 2 písm. a/ zákona o PZP. V tomto kontexte dovolateľ poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 168/2009, 3 Cdo 301/2012 a 8 Cdo 219/2016. Dovolateľ zároveň poukázal na rozhodnutie 3 Cdo 234/2017 zo dňa 17. apríla 2018, ktorým postúpil senát 3C vec na konanie a rozhodnutie veľkému senátu najvyššieho súdu. V predmetnej otázke preto podľa dovolateľa absentuje rozhodnutie veľkého senátu najvyššieho súdu v zmysle ustanovenia § 48 CSP. Preto napadnuté rozhodnutia trpia zásadnou vadou, kedy neobsahujú presvedčivé zdôvodnenie súdov, ktoré ich viedlo k priznaniu náhrady nemajetkovej ujmy zo strany poisťovateľa. Dovolateľ považuje výšku nemajetkovej ujmy za neprimerane vysokú, pričom uviedol, že je nesporné, že výška náhrady zákonom pevne stanovená nie je a závisí od konkrétneho prípadu. „Pre priznanie výšky

nemajetkovej ujmy nie je rozhodné aké sú majetkové pomery žalovaného 1/ a žalovaného 3/, pretože nárok sa odvodzuje, len a iba od toho, kto do práv zasiahol, t. j. od žalovaného 1/.“ Navrhol, aby najvyšší súd napádané rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a dovolateľovi priznal nárok na náhradu trov konania 100 %. Tiež navrhol v súlade s ustanovením § 444 ods. 1 CSP odložiť vykonateľnosť napádaného rozsudku z dôvodu, že v predmetnom prípade ide o otázku, ktorá spôsobuje v praxi rozporuplné názory a jej interpretácia jednotlivými senátmi najvyššieho súdu je odlišná a rovnako absentuje jednotnosť tejto otázky v rozhodnutiach súdov nižšej inštancie.

4. Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolanie odmieta, pričom má za to, že súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd postupovali v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou. Nesúhlasil s odkladom vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia. Navrhol, aby najvyšší súd dovolanie ako nedôvodné odmietol a priznal mu nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 424 CSP), a to oprávneným subjektom (§ 427 CSP), zastúpeným podľa § 429 ods. 1 CSP, skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť, nakoľko nie je prípustné.

7. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

8. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP a namieta absenciu jeho pasívnej vecnej legitímácie v danom spore, teda namieta nesprávne právne posúdenie v právnej otázke: „či je daná vecná pasívna legitímácia poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy za stratu blízkej osoby, ktorá bola usmrtená pri dopravnej nehode“. Tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolací súd v prvom rade posudzoval, či ide o otázku, ktorá je v zmysle tohto ustanovenia rozhodovaná rozdielne (t. j. riešená nejednotne).

12. Z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP vyplýva, že za relevantnú zákon označuje otázku, ktorá „je“ (teda nie „bola“) dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Z uvedeného plynie, že dôležitá je v tomto smere súčasná nejednotnosť rozhodovania dovolacieho súdu (nie minulé, už prekonané a neexistujúca).

13. Z hľadiska časovej chronológie prvým rozhodnutím dovolacieho súdu, na ktoré poukázal dovolateľ s cieľom preukázať rozdielnosť rozhodovania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, je rozhodnutie najvyššieho súdu z 20. apríla 2011 sp. zn. 4 Cdo 168/2009, v ktorom senát 4C dospel k záveru, že podľa v tom čase platnej právnej úpravy možno nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv

usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t. j. podľa § 11 a nasl. OZ, a teda povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na právo na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z ustanovenia § 13 ods. 2 OZ (podobne aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 30. októbra 2012 sp. zn. 4 Cdo 139/2011).

14. Ďalším dovolateľom označeným rozhodnutím je rozhodnutie najvyššieho súdu z 31. marca 2016 sp. zn. 3 Cdo 301/2012, ktoré konštatovalo, že do pojmu náhrada škody a nákladov pri usmrtení v zmysle § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. nemožno subsumovať náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých po obeti dopravnej nehody. Povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z § 13 ods. 2 OZ, z čoho vyplýva záver o nedostatku pasívnej legitimácie poisťovní pri náhrade nemajetkovej ujmy (podobne aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 23. februára 2017 sp. zn. 7 Cdo 80/2014).

15. Dovolateľ tiež označil rozhodnutie najvyššieho súdu z 15. mája 2017 sp. zn. 8 Cdo 219/2016, v ktorom najvyšší súd rovnako ako vo svojich vyššie uvedených rozhodnutiach dospel k záveru, že podľa súčasne platnej právnej úpravy možno nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t. j. podľa § 11 a nasl. OZ, a teda povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na právo na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z ustanovenia § 13 ods. 2 OZ.

16. Dovolateľ rozdielnosť doterajšej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu odôvodňoval aj rozhodnutím najvyššieho súdu zo 17. apríla 2018 sp. zn. 3 Cdo 234/2017, ktorým došlo k postúpeniu veci veľkému senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, preto v predmetnej otázke absentuje rozhodnutie veľkého senátu v zmysle § 48 CSP. K uvedenému dovolací súd uvádza, že naozaj v predmetnej otázke absentuje rozhodnutie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, pretože konkrétne dovolacie konanie vo veci vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 3 Cdo 234/2017, po postúpení veľkému senátu pod sp. zn. 1 VCdo 3/2018 bolo uznesením najvyššieho súdu z 21. novembra 2018 zastavené z dôvodu späťvzatia dovolania dovolateľom.

17. Dovolací súd akcentuje, že v čase vydania rozhodnutia krajského súdu, ako aj v súčasnosti je stále aktuálne a smerodajné rozhodnutie z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016, zmiňované aj v dovolaní napadnutom rozhodnutí odvolacieho súdu. Najvyšší súd v odôvodnení uvedeného rozhodnutia vysvetlil, že pri výklade pojmu škoda pre účely zák. č. 381/2001 Z.z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, pretože citovaný zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené toho času platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa pojmy „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“, z čoho je zrejmé, že komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú a aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú a aj nemajetkovú. K záveru o potrebe krytia pozostalým priznanej náhrady nemajetkovej ujmy z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla dospel dovolací súd s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel zohľadňujúc skutočnosť, že neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby bol vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, v súvislosti s ktorou vzniknutá zodpovednosť za spôsobené škody je predmetom povinného zmluvného poistenia v zmysle zák. č. 381/2001 Z.z.

18. Po vydaní rozhodnutia z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016, najvyšší súd nevydal rozhodnutie, ktoré by v porovnaní s týmto rozhodnutím bolo založené na odlišných právnych záveroch. Dovolateľom nastolená otázka bola najvyšším súdom posudzovaná v súlade s o závermi vyjadrenými v uvedenom

rozhodnutí napríklad už v rozhodnutiach sp. zn. 6 Cdo 206/2017 z 27. februára 2018, sp. zn. 6 Cdo 143/2017 z 27. februára 2018, sp. zn. 3 MCdo 1/2016 zo 14. júna 2017, sp. zn. 6 Cdo 80/2018 z 29. novembra 2018, sp. zn. 8 Cdo 6/2018 z 27. septembra 2018, sp. zn. 8 Cdo 118/2019 zo 17. júna 2019, sp. zn. 2 Cdo 300/2018 z 31. júla 2019, sp. zn. 5 Cdo 120/2019 z 27. januára 2019.

19. K otázke krytia nemajetkovej ujmy povinne zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. a pasívnej legitímácie poisťovne v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy, bolo v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2018 uverejnené rozhodnutie najvyššieho súdu z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016 pod č. 61 s právnou vetou: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.“

20. Výskyt rozdielnych rozhodnutí v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva (viď m. m. nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 51/2014).

20.1. Najvyšší súd v rozsudku z 10. novembra 2016 sp. zn. 3 Cdo 174/2016 vyslovil, že aj v rozhodovacej praxi senátov najvyššieho súdu môže byť niekedy riešenie interpretačných a aplikačných problémov (odstraňovanie nejednotností) spojené s procesom postupného zjednocovania názorov, v počiatkových fázach ktorého nie je vylúčená možnosť výskytu rozhodnutí spočívajúcich na odlišných alebo až protichodných názoroch. Právny poriadok Slovenskej republiky predvída možnosť existencie rozdielnych právnych názorov súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach a upravuje procedúru, prostriedky a nástroje, ktoré majú zabezpečiť koherentnosť judikatúry (k tomu viď napríklad ustanovenie § 22 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Tento mechanizmus spočíva najmä v inštitúte zverejňovania súdnych rozhodnutí zásadného významu najvyšším súdom a v inštitúte prijímania stanovísk k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov plénom najvyššieho súdu alebo príslušným kolégiom najvyššieho súdu. Uvedené rozhodnutie bolo aj ako judikát zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3/2017 pod č. 17.

21. Dovolací súd, s ohľadom na argumenty uvedené v bode 20., považuje označené rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6 MCdo 1/2016, 6 Cdo 143/2017, 6 Cdo 206/2017, 8 Cdo 6/2018, 8 Cdo 118/2019, 2 Cdo 300/2018, 5 Cdo 120/2019 za rozhodnutia, ktoré predstavujú ustálenú prax v riešení otázky pasívnej vecnej legitímácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, od ktorej sa odvolací súd neodklonil. Touto ustálenou praxou bol zároveň prekonaný právny názor uvedený v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 168/2009, 8 Cdo 219/2016, 3 Cdo 301/2012, na ktoré poukazoval dovolateľ. Nebol preto splnený predpoklad prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, t. j. rozdielna rozhodovacia činnosť dovolacieho súdu v danej otázke.

22. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovaného 2/ ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol.

23. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

## **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.